

CURS 2006-2007

VALIDAT PEL CURS 2009-2010 PROGRAMA D'INSTITUCIONS DE DRET COMUNITARI

I. LES INSTITUCIONS COMUNITARIES

TEMA 1. CREACIÓ I EVOLUCIÓ DE LA UNIÓ EUROPEA

Antecedents. El Pla Schuman i la C.E.C.A. Els Tractats constitutius de la C.E.E i la C.E.E.A. i les seves modificacions: a) aprofundiment en els mitjans i els objectius: L'Acta Única Europea. El Tractat de la Unió Europea. El Tractat d'Amsterdam. El Tractat de Niça. El procés actual de reforma de la Unió Europea.: el Tractat que institueix una Constitució per Europa, b) ampliació dels membres.

TEMA 2. OBJECTIUS I PRINCIPIS DE LA UNIÓ EUROPEA

Els objectius de la Unió: finalitats econòmiques i finalitats polítiques. Els principis fonamentals: a) el principi de democràcia i respecte dels drets humans, b) el respecte a la identitat nacional dels Estats membres, c) el principi de solidaritat. La flexibilitat: les cooperacions reforçades.

TEMA 3. LA NATURALESA JURÍDICA DE LA UNIÓ EUROPEA

L'origen convencional de la Unió i l'evolució vers una carta constitucional. El caràcter *sui generis* de la Unió. El Tractat que institueix una Constitució per Europa.

TEMA 4. INTRODUCCIÓ A LES INSTITUCIONS COMUNITÀRIES

L'estructura institucional: a) evolució, b) el marc institucional únic. El principi de transparència. La seu, el personal i el règim lingüístic.

TEMA 5. ELS CONSELLS

El Consell de la Unió Europea: a) Composició, organització interna i funcionament. Especial referència al COREPER, b) Competències. El Consell Europeu. La Presidència de torn.

TEMA 6. LA COMISSIÓ

Composició, organització interna i principis rectorals del seu funcionament. Competències: a) iniciativa, b) control, c) execució: els Comitès consultius, de gestió i de reglamentació.

TEMA 7. EL PARLAMENT EUROPEU

Composició, organització interna i funcionament. Competències: a) control polític, b) normatives, c) pressupostàries.

TEMA 8. EL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA, EL TRIBUNAL DE PRIMERA INSTÀNCIA I EL TRIBUNAL DE COMPTES

I. El Tribunal de Justícia: a) composició i organització interna, b) competències: la capacitat de sanció. II. El Tribunal de Primera Instància: a) organització, b) competències i la seva relació amb el Tribunal de Justícia. III. El Tribunal de Comptes: a) organització, b) competències.

TEMA 9. ALTRES ÒRGANS

El Comitè Econòmic i Social. El Comitè de les Regions. El Banc Europeu d'Inversions. Els òrgans de la UEM. L'administració per agències.

TEMA 10. PROCÈS DE DECISIÓ A LA UNIÓ EUROPEA: LES INSTITUCIONS EN FUNCIONAMENT

I. El procediment normatiu ordinari: a) iniciativa de la Comissió, b) consultes al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, c) participació del Parlament Europeu: procediments de consulta, concertació, cooperació, dictamen conforme i codecisió. II. Els procediments específics: a) el procediment pressupuestari, b) el procediment de celebració d'acords internacionals. III. Els procediments previstos en els pilars de cooperació intergovernamental

TEMA 11. COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ EUROPEA

Les competències de les Comunitats europees: a) El fonament de les competències comunitàries: el principi d'atribució. b) Competències segons el mode d'atribució, c) Competències segons l'articulació amb les competències estatals, d) Els principis que regeixen l'exercici de competències: subsidiarietat, proporcionalitat. Les competències de la Unió Europea.

II. LES FONTS DE L'ORDENAMENT JURIDIC COMUNITARI

TEMA 12. EL DRET PRIMARI

Introducció a les fonts. El dret primari: concepte, contingut, característiques i funcions. Àmbit d'aplicació territorial, personal i temporal. Interpretació. Esmena i revisió.

TEMA 13. EL DRET DERIVAT

Concepte. Característiques. Els actes típics obligatoris: a) reglament, b) directiva, c) decisió. Els actes no obligatoris: recomanacions CE i dictàmens. Els actes atípics.

TEMA 14. EL DRET NO ESCRIT I LA JURISPRUDENCIA.

Concepte i característiques. Els Principis Generals del Dret Comunitari. Les decisions i sentències del T.J.C.E

TEMA 15. ELS ACORDS INTERNACIONALS

Acords conclusos per les Comunitats. Tipologia d'acords: a) segons la matèria, b) segons els subjectes.

III. EL DRET COMUNITARI I ELS ORDENAMENTS JURIDICS DELS ESTATS MEMBRES

TEMA 16. ELS PRINCIPIS QUE REGEIXEN LES RELACIONS ENTRE EL DRET COMUNITARI I ELS DRETS INTERNS

L'aplicabilitat immediata. L'efecte directe. La primacia: el problema dels drets fonamentals. La responsabilitat de l'Estat per incumpliment del dret comunitari.

TEMA 17. L'APLICACIÓ LEGISLATIVA I ADMINISTRATIVA DEL DRET COMUNITARI

L'aplicació per les institucions comunitàries. L'aplicació per les autoritats nacionals. Els problemes d'aplicació en els Estats territorialment complexos: el cas espanyol.

IV. LA GARANTIA JUDICIAL DEL COMPLIMENT DEL DRET COMUNITARI

TEMA 18. EL CONTROL JUDICIAL

Les diferents funcions de les jurisdiccions internes i comunitàries. Naturalesa del control del T.J.C.E. i criteris classificatoris. Característiques del sistema de recursos. El procediment davant el T.J.C.E i el Tribunal de Primera Instància. El recurs d'anul·lació. El recurs d'incumpliment. La sanció a l'Estat incumplidor.

TEMA 19. LA QÜESTIÓ PREJUDICIAL

Naturalesa de la qüestió prejudicial. Característiques. Procediment. Efectes.

TEMA 20. EL JUTGE INTERN I EL DRET COMUNITARI

El dret a la protecció jurisdiccional i el principi d'autonomia procedimental. La inaplicació de les normes internes contràries al dret comunitari. La tutela cautelar davant de les jurisdiccions nacionals.

BIBLIOGRAFIA

A.- Textes

- *Tratado de la Unión Europea, Tratados constitutivos de las Comunidades Europeas y otros actos básicos de Derecho comunitario*, Tecnos, Madrid, 10ª ed. 2005.
- ABELLÁN,V; VILÀ, B.; PIÑOL, J.LL. (dir): *Prácticas de derecho comunitario europeo*, Tecnos, Madrid, 2003

B.- Manuals

- ABELLÁN HONRUBIA, V.; VILÀ COSTA, B. (dir): *Lecciones de Derecho Comunitario Europeo*, Ariel derecho, Barcelona, 2005.
- MANGAS MARTÍN, A.; LIÑÁN NOGUERAS, D.J., *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Tecnos, Madrid, 2005.

C.- Revistes especialitzades

Per aquells aspectes més concrets de l'assignatura, es recomanen les següents revistes:

- Revista de Derecho Comunitario Europeo
- Revue du Marché Commun et de l'Union Européenne
- Revue Trimestrielle de Droit Européen
- Cahiers de Droit Européen
- Common Market Law Review
- Rivista di Diritto Europeo

El sistema d'avaluació

Es tracta d'un sistema en el qual es combinen les classes teòriques i pràctiques. L'objectiu de les classes pràctiques és el d'apropar l'alumne a l'actualitat de la UE, mitjançant supòsits de fet i casos reals, emprant la legislació i documentació comunitàries. Els coneixements teòrics s'avaluaran mitjançant un examen final.